

Zelfevaluatie CIDO

Toelichting zelfevaluatie

Waarom een zelfevaluatie?

Het proces van inclusief digitaal ontwerpen zal voor elke organisatie uiteindelijk verschillend zijn. Bovendien kan het binnen een organisatie variëren, bijvoorbeeld per team of zelfs op individueel niveau. Daarnaast heeft elke organisatie een uniek startpunt.

Deze zelfevaluatie voor inclusief digitaal ontwerpen is ontworpen om inzicht te verschaffen in waar jij momenteel staat en waarin je als organisatie kan verbeteren. We begrijpen dat het in één keer omgooien van het hele proces, inclusief alle randvoorwaarden, een te grote stap is. Daarom willen we je juist stimuleren om je eerste stap te zetten.

Hoe gebruik je deze zelfevaluatie?

Deze zelfevaluatie kan door een individu worden ingevuld, maar je zult merken dat je niet alle vragen zelf kunt beantwoorden. Het is effectiever om als projectleider of leidinggevende de juiste mensen bij elkaar te brengen die de verschillende vragen kunnen beantwoorden. Nadat alle vragen zijn ingevuld, creëer je met behulp van de antwoordopties een advies per onderdeel inclusief verwijzing naar de relevante informatie binnen CIDO om deze stap te realiseren.

De zelfevaluatie kan worden ingezet als nulmeting om te bepalen waar jouw organisatie zich bevindt. Het kan ook dienen als evaluatiemoment achteraf, om te beoordelen in hoeverre je voldoet aan alle CIDO-elementen.

Vragenlijst zelfevaluatie

Inclusief ontwerpproces

1. Is er binnen de organisatie ooit ervaringsdeskundigheid ingezet tijdens het ontwikkelen van een product, dienst of omgeving?
 - a. Ja
 - b. Nee
 - c. Niet bekend
2. In welke fase(s) van het ontwerpproces is deze ervaringsdeskundigheid ingezet? (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Ontdekken
 - b. Probleem definiëren
 - c. Ideeën vormen
 - d. Ontwikkelen en testen
 - e. Evaluatie en borging
 - f. Niet bekend
3. Welke soort ervaringsdeskundigheid is er ingezet? (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Personen met ervaringskennis (n=1)
 - b. Ervaringsdeskundige(n)
 - c. Vertegenwoordigende organisaties
 - d. Ervaringsdeskundigheid op basis van specialistische vakkennis
 - e. Niet bekend
4. In welke rol of rollen is deze ervaringsdeskundigheid ingezet? (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Raadpleger
 - b. Adviseur
 - c. Co-creator
 - d. Niet bekend
5. Welke doelgroepen zijn er betrokken? (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Mensen met een visuele beperking (blind en slechtziend)
 - b. Mensen met een auditieve beperking (doof en slechthorend)
 - c. Mensen die geen of een beperkte handfunctie hebben
 - d. Mensen met een lage taalvaardigheid en anderstaligen
 - e. Mensen met een lage digitale vaardigheid
 - f. Mensen met een (licht) verstandelijke beperking
 - g. Mensen met een psychische kwetsbaarheid
 - h. Mensen met een neurodiversiteit (waaronder autisme, dyslexie, ADHD, epilepsie, etc.)
 - i. Andere, namelijk:
 - j. Niet bekend

6. Hoeveel personen (per doelgroep) heb je betrokken in je ontwerpproces?
 - a. 1-3 personen
 - b. 4-6 personen
 - c. 6-10 personen
 - d. Meer dan 10 personen
 - e. Niet bekend
7. Waar binnen de organisatie zijn er personen met ervaringskennis betrokken?
 - a. Individuele basis (enkele collega mee bezig)
 - b. Meerdere collega's
 - c. Geheel team
 - d. Gehele afdeling
 - e. Gehele organisatie
 - f. Niet bekend
8. Zijn er binnen de organisatie ooit personen met inhoudelijke kennis op het gebied van digitale toegankelijkheid (WCAG-richtlijnen) betrokken tijdens het ontwikkelen van een product, dienst of omgeving?
 - a. Ja
 - b. Nee
 - c. Niet bekend
9. In welke fase(s) van het ontwerpproces is deze inhoudelijke kennis (op het gebied van digitale toegankelijkheid of begrijpelijkheid) ingezet? (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Ontdekken
 - b. Probleem definiëren
 - c. Ideeën vormen
 - d. Ontwikkelen en testen
 - e. Evaluatie en borging
 - f. Niet bekend
10. Waar binnen de organisatie zijn er personen met inhoudelijke kennis (op het gebied van digitale toegankelijkheid of begrijpelijkheid) betrokken?
 - a. Individuele basis (enkele collega mee bezig)
 - b. Meerdere collega's
 - c. Geheel team
 - d. Gehele afdeling
 - e. Gehele organisatie
 - f. Niet bekend

Randvoorwaarden ervaringsdeskundigen

Vergoeding

11. Heb je de personen met ervaringskennis of ervaringsdeskundigheid een vergoeding aangeboden?
 - a. Ja
 - b. Ja, maar alleen reiskostenvergoeding
 - c. Nee
12. Welk type vergoeding heb je personen met ervaringskennis of ervaringsdeskundigheid gegeven? (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Fysieke beloning (bos bloemen, flesje wijn, etc.)
 - b. Cadeaubon
 - c. Vergoeding in geld
13. Hoe hoog was de vergoeding die je personen met ervaringskennis of ervaringsdeskundigheid hebt gegeven (voor inzet van ongeveer 2 uur)?
 - a. 0-10 euro
 - b. 10-20 euro
 - c. 20-40 euro
 - d. 40-80 euro
 - e. Meer dan 80 euro

Onderzoek

14. Welke aanpassingen heb je gedaan aan het onderzoek om deze toegankelijk en inclusief op te zetten en/of uit te voeren? (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Begrijpelijke communicatie, voor bijvoorbeeld uitnodiging en informatie (B1)
 - b. Toegankelijke communicatie, voor bijvoorbeeld uitnodiging en informatie (WCAG)
 - c. Communicatie via meerdere kanalen verzonden (telefoon en e-mail)
 - d. Begrijpelijk testmateriaal
 - e. Toegankelijk testmateriaal
 - f. Middelen en/of vragen vooraf getest met de doelgroep
 - g. Toegankelijke onderzoekslocatie
 - h. Toegankelijke onderzoeksruimte (binnen de locatie)
 - i. Bewust omgegaan met bejegening participant
 - j. Onderzoeksmethode aangepast op de participant
 - k. Advies van vertegenwoordigende organisatie
 - l. Advies van expertise-organisatie

Randvoorwaarden organisatie

15. In hoeverre is toegankelijkheid, begrijpelijkheid en gebruiksvriendelijkheid geborgd in de volgende organisatiefactoren? Per factor is een meer concreet voorbeeld aangegeven. (Meerdere antwoorden mogelijk)
 - a. Bewustwording, houding en gedrag – Opgenomen in gedragsregels.
 - b. Organisatie en strategie – Verankerd in beleid en strategische doelen.

- c. Governance – Duidelijke verantwoordelijken aangesteld.
- d. Monitoring – Structurele evaluatie ingeregeld.
- e. Verantwoording en compliance – Transparantie over juridisch kader en naleving.
- f. Communicatie – Actieve communicatie over toegankelijkheid, begrijpelijkheid en gebruiksvriendelijkheid.
- g. Inkoop en leveranciersmanagement – Opgenomen in inkoopprocessen en vastgelegd in leverancierscriteria.
- h. Personeel (HR) – Geschikte professionals ingezet en scholing gefaciliteerd.

Advies op basis van gekozen antwoorden

Hieronder staan alle adviezen per gegeven antwoord opgesteld. Telkens begint dit met een algemene tekst, aangevuld met specifieke informatie afhankelijk van het antwoord wat is gegeven op de bijbehorende vragen. In de verschillende adviezen wordt verwezen naar de verschillende hoofdstukken van CIDO. Je kan deze zelf-evaluatie dus gebruiken om inzicht te krijgen waar jij de juiste informatie kan vinden om een volgende stap in inclusief ontwerpen te zetten

In de definitieve versie van de zelfevaluatie van CIDO zal dit advies automatisch worden gegenereerd (je hoeft dan niet meer zelf te zoeken naar 'jouw' antwoorden).

Inclusief ontwerpproces

Het betrekken van ervaringsdeskundigheid en experts kan in verschillende fases van het ontwerpproces, die er elk toe doen. Hierbij is het belangrijk rekening te houden met de soort ervaringsdeskundigheid in de specifieke ontwerpfase en de rol van de personen die je betreft.

Ervaringsdeskundigheid

Vraag 1

Ja (vraag 1 – antwoordoptie a):

Als organisatie ben je bewust bezig met het onderwerp “inclusief ontwerpen met ervaringsdeskundigheid”. Hierbij betrek je al ervaringsdeskundigheid, top!

Nee/niet bekend (vraag 1 – antwoordoptie b/c):

Als organisatie ben je bewust bezig met het onderwerp “inclusief ontwerpen met ervaringsdeskundigheid”, dat is al een goede eerste stap. Als je hier een volgende stap in wilt zetten kan je beginnen met de inzet van ervaringsdeskundigheid. In hoofdstuk 3.1 vind je meer informatie over de soorten ervaringsdeskundigheid en de rollen waarin je deze personen kan inzetten. Vergeet niet om ook bewust te kijken naar wanneer je deze ervaringsdeskundigheid in zet oftewel, de ontwerpfase. De ontwerpfases worden beschreven in hoofdstuk 2.2.

Vraag 2 t/m 7 zijn waarschijnlijk niet ingevuld. Je kan door naar de antwoordopties vanaf vraag 8.

Vraag 2

Enkele fases gekozen bij vraag 2:

Je hebt aangegeven dat je ervaringsdeskundigheid inzet in de fases [fases aangevinkt]. Hierbij kan je nog deze fases toevoegen [fases nog niet aangevinkt]. In hoofdstuk 2.2 vind je alle informatie over de mogelijke ontwerpfases.

Niet bekend gekozen bij vraag 2 (antwoordoptie f):

Je hebt aangegeven niet bekend te zijn in welke ontwerpfases je ervaringsdeskundigheid in zet. In hoofdstuk 2.2 vind je alle informatie over mogelijke ontwerpfases.

Alle fases gekozen bij vraag 2:

Je hebt aangegeven dat je ervaringsdeskundigheid inzet in alle ontwerpfases, top! Wil je hier meer verdieping over, lees dan hoofdstuk 2.2.

Vraag 3 en 4

Niet alle soorten en/of rollen gekozen bij vraag 3 en 4:

Als je deze ervaringsdeskundigheid verder zou willen uitbreiden, kan je deze ook vanuit een andere rol inzetten binnen je product of dienstontwikkeling. Een andere soort ervaringsdeskundigheid is mogelijk ook nuttig voor deze product of dienstontwikkeling. Zie hoofdstuk 3.1 voor een toelichting hierover.

Niet bekend gekozen bij vraag 3 en/of 4:

Bij het inzetten van ervaringsdeskundigheid is ook de rol waarin je deze ervaringsdeskundige zet en het soort ervaringsdeskundigheid van belang. Zie hoofdstuk 3.1 voor meer informatie hierover.

Alle soorten en rollen gekozen bij vraag 3 en 4:

Je hebt aangegeven dat je alle mogelijke soorten ervaringsdeskundigheid inzet in alle mogelijke rollen, top! Wil je hier meer verdieping over, lees dan hoofdstuk 3.1.

Vraag 5 en 6

Niet alle doelgroepen gekozen bij vraag 5:

Ook kan je een bredere groep aanspreken door meer doelgroepen te betrekken, zoals [doelgroepen nog niet gekozen]. Houdt hierbij rekening met de diversiteit binnen de doelgroep. Je hebt aangegeven [antwoord vraag 6] te betrekken, dit aantal kan je mogelijk vergroten. In hoofdstuk 3.2 wordt toegelicht welke doelgroepen bij welke product- en dienstontwikkeling betrokken kunnen worden. In hoofdstuk 2.4 wordt meer informatie gegeven over het aantal participanten wat aangeraden wordt voor deze ontwikkeling.

Niet bekend gekozen bij vraag 5 (antwoordoptie j):

Je hebt aangegeven niet bekend te zijn met welke doelgroepen je hebt betrokken. Deze doelgroepen en hun verschillende behoeftes zijn waarschijnlijk wel relevant voor jouw inclusief ontwerpproces. In hoofdstuk 3.2 wordt toegelicht welke doelgroepen bij welke product- en dienstontwikkeling betrokken kunnen worden. In hoofdstuk 2.4 wordt meer informatie gegeven over het aantal participanten wat aangeraden wordt voor deze ontwikkeling.

Alle doelgroepen gekozen bij vraag 5:

Je hebt aangegeven vele doelgroepen te hebben betrokken, top! Houdt ook rekening met de diversiteit binnen de doelgroep. Je hebt aangegeven [antwoord vraag 6] te betrekken, dit aantal kan je mogelijk vergroten. In hoofdstuk 3.2 wordt toegelicht welke doelgroepen bij welke product- en dienstontwikkeling betrokken kunnen worden. In hoofdstuk 2.4 wordt meer informatie gegeven over het aantal participanten wat aangeraden wordt voor deze ontwikkeling.

Vraag 7

Enkele locaties gekozen bij vraag 7:

Je hebt aangegeven dat binnen je organisaties ervaringsdeskundigheid wordt gezet in [locaties gekozen]. Een volgende stap zou zijn om deze ervaringsdeskundigheid ook breder in te zetten. Wil je hier meer informatie over, lees dan hoofdstuk 2.5.

Niet bekend gekozen bij vraag 7 (antwoordoptie f):

Je hebt aangegeven niet bekend te zijn met de plek binnen de organisatie waar ervaringsdeskundigheid wordt ingezet. In hoofdstuk 2.5 en hoofdstuk 4. vind je hier meer informatie over mogelijke implementatie binnen de organisatie, en hoe te groeien in inclusief ontwerp binnen je organisatie.

Alle locaties gekozen bij vraag 7:

Je hebt aangegeven dat ervaringsdeskundigheid in wordt gezet in de gehele organisatie, top! Wil je meer verdieping over deze borging en implementatie, lees dan hoofdstuk 2.5 en hoofdstuk 4.

Inhoudsdeskundigheid

Naast de inzet van ervaringsdeskundigheid, is het belangrijk om personen met kennis op het gebied van digitale toegankelijkheid (WCAG) in te zetten ten behoeve van inclusief ontwerp. Hiermee bewaak je de basis van toegankelijkheidsrichtlijnen. Het betrekken van deze experts kan in verschillende fases van het ontwerpproces, die er elk toe doen. Bovendien is het belangrijk om deze inzet niet te beperken tot een (project)team maar te borgen in alle teams/processen waar toegankelijkheid, begrijpelijkheid en gebruiksvriendelijkheid een rol speelt.

Vraag 8

Ja (vraag 8 – antwoordoptie a):

Als organisatie ben je bewust bezig met het onderwerp “inclusief ontwerpen met ervaringsdeskundigheid”. Hierbij betrek je al experts met inhoudelijke kennis op het gebied van digitale toegankelijkheid, top!

Nee/niet bekend (vraag 8 – antwoordoptie b/c):

Als organisatie ben je bewust bezig met het onderwerp “inclusief ontwerpen met ervaringsdeskundigheid”, dat is al een goede eerste stap. Als je hier een volgende stap in wilt zetten kan je beginnen met de inzet van experts met inhoudelijke kennis op het gebied van digitale toegankelijkheid. Meer informatie over deze inzet vind je in hoofdstuk 2.2 en 2.3.

Vraag 9 en 10 zijn waarschijnlijk niet ingevuld. Je kan door naar de antwoordopties vanaf vraag 11.

Vraag 9

Enkele fases gekozen bij vraag 9:

Je hebt aangegeven dat je experts op het gebied van digitale toegankelijkheid inzet in de fases [fases gekozen]. Hierbij kan je nog deze fases toevoegen [fases nog niet gekozen]. In hoofdstuk 2.2 vind je alle informatie over de mogelijke ontwerpfases.

Niet bekend gekozen bij vraag 9 (antwoordoptie f):

Je hebt aangegeven niet bekend te zijn in welke ontwerpfases je inhoudelijke experts op het gebied van digitale toegankelijkheid inzet. In hoofdstuk 2.2 vind je alle informatie over mogelijke ontwerpfases.

Alle fases gekozen bij vraag 9:

Je hebt aangegeven dat je experts op het gebied van digitale toegankelijkheid in alle ontwerpfases, top! Wil je hier een verdieping op aanbrenge, bekijk dan hoofdstuk 2.2.

Vraag 10

Enkele locaties gekozen bij vraag 10:

Je hebt aangegeven dat binnen je organisaties inhoudelijke experts in worden ingezet in [waar in organisatie ingezet]. Een volgende stap zou zijn om deze inhoudelijke experts ook breder in te zetten.

Niet bekend gekozen bij vraag 10 (antwoordoptie f):

Je hebt aangegeven niet bekend te zijn met de plek binnen de organisatie waar inhoudelijke experts worden ingezet. In hoofdstuk 2.5 en hoofdstuk 4. vind je hier meer informatie over mogelijke implementatie binnen de organisatie, en hoe te groeien in inclusief ontwerp binnen je organisatie.

Alle locaties gekozen bij vraag 10:

Je hebt aangegeven dat deze inhoudelijke experts in worden gezet in de gehele organisatie, top! Wil je meer verdieping over deze borging en implementatie, lees dan hoofdstuk 2.5 en hoofdstuk 4.

Randvoorwaarden ervaringsdeskundigen

Bij de inzet van ervaringsdeskundigheid zijn de juiste randvoorwaarden van belang, denk hierbij aan het geven van een passende beloning en het inrichten van onderzoek op toegankelijke wijze.

Vergoeding

Vraag 11 t/m 13

Alleen reiskostenvergoeding, of geen vergoeding (vraag 11 – antwoordoptie b/c):

De inzet van personen met ervaringskennis en/of ervaringsdeskundigen vraagt van hen een investering in tijd. Dit geldt niet alleen voor bijvoorbeeld het interview of onderzoek, maar ook voor voorbereidingstijd, reistijd en tijd om eventueel te herstellen van een inzet. Een passende beloning is dan ook nodig, waarbij rekening wordt gehouden met de geldende regels vanuit de Belastingdienst en het UWV. In hoofdstuk 3.3 vind je alle informatie om een passende vergoeding te kunnen inregelen.

Vergoeding in fysieke beloning of bon (vraag 11 – antwoordoptie a, vraag 12 – antwoordoptie b/c):

De inzet van personen met ervaringskennis en/of ervaringsdeskundigen betekent voor hen een investering in tijd. Dit geldt niet alleen voor bijvoorbeeld het interview of onderzoek, maar ook voor voorbereidingstijd, reistijd en tijd om eventueel te herstellen van een inzet. Je hebt aangegeven een vergoeding aan te bieden in de vorm van een bon of fysieke beloning. In hoofdstuk 3.3 vind je alle informatie om een passende vergoeding te kunnen inregelen, welke ook past bij de geldende regels vanuit de Belastingdienst en het UWV (hierin tellen ook cadeaubonnen mee).

Vergoeding in geld (vraag 11 – antwoordoptie a, vraag 12 – antwoordoptie c):

De inzet van personen met ervaringskennis en/of ervaringsdeskundigen vraagt van hen een investering in tijd. Dit geldt niet alleen voor bijvoorbeeld het interview of onderzoek, maar ook voor voorbereidingstijd, reistijd en tijd om eventueel te herstellen van een inzet. Je hebt aangegeven een vergoeding aan te bieden. In hoofdstuk 3.3 vind je alle informatie om een passende vergoeding te kunnen inregelen, welke ook past bij de geldende regels vanuit de belastingdienst en het UWV.

Onderzoek

Vraag 14

Niets gekozen bij vraag 14:

Het toegankelijk opzetten en uitvoeren van onderzoek maakt dat de diverse participanten hier ook op een prettige manier aan mee kunnen doen. Je hebt aangegeven hierin nog geen acties te hebben ondernomen. In hoofdstuk 3 vind je alle mogelijke verbeteringen ten behoeve van toegankelijk onderzoek, zodat jij hierin een eerste stap kan maken.

Enkele aanpassingen gekozen bij vraag 14:

Het toegankelijk opzetten en uitvoeren van onderzoek maakt dat de diverse participanten hier ook op een prettige manier aan mee kunnen doen. Je hebt aangegeven dit al gedeeltelijk te doen, top! Je kan dit nog verbeteren door ook de aanpassingen die je niet hebt gekozen toe te passen op je onderzoek. In hoofdstuk 3 vind je meer informatie om hiermee aan de slag te gaan.

Alle aanpassingen gekozen bij vraag 14:

Het toegankelijk opzetten en uitvoeren van onderzoek maakt dat de diverse participanten hier ook op een prettige manier aan mee kunnen doen. Je hebt aangegeven dit al op verschillende vlakken te doen, top! Meer verdieping over inclusief onderzoek per doelgroep en methode vind je in hoofdstuk 3.

Randvoorwaarden organisatie

Tenslotte vraagt inclusief ontwerp niet alleen om de juiste randvoorwaarden, maar ook om organisatorische verandering. Het is belangrijk om toegankelijkheid, begrijpelijkheid en gebruiksvriendelijkheid te borgen binnen je organisatie om deze organisatorische verandering te verankeren.

Vraag 15

Niets gekozen bij vraag 15:

Je hebt aangegeven dit nog beperkt te doen, of hier geen kennis over te hebben. Het borgen van toegankelijkheid, begrijpelijkheid en gebruiksvriendelijkheid kan binnen verschillende organisatiefactoren, welke worden toegelicht in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 2.5 vind je meer informatie over groeien in inclusief ontwerp, met ook informatie over volwassenheidsmodellen die je hierbij kunnen helpen.

Enkele factoren gekozen bij vraag 15:

Je hebt aangegeven dit al in bepaalde mate te borgen in [organisatiefactoren aangevinkt]. Top! Je zou een volgende stap kunnen zetten door ook deze organisatiefactoren te betrekken [organisatiefactoren aangevinkt]. Meer informatie over deze factoren vind je in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 2.5 vind je meer informatie over groeien in inclusief ontwerp, met ook informatie over volwassenheidsmodellen die je hierbij kunnen helpen.

Alle factoren gekozen bij vraag 15:

Je hebt aangegeven dit al in bepaalde mate te borgen in alle organisatiefactoren. Mocht je je hier verder in willen verdiepen, bekijk dan hoofdstuk 4 over deze factoren en hoofdstuk 2.5 over groeien in inclusief ontwerp. Hier vind je ook informatie over volwassenheidsmodellen die je bij deze groei kunnen helpen.